

(2) שאלת העבודה.

ביום 14 ליוני, לאחר שקבל ידיעות ע"ד חידוש החכם,
מנה קיש למטרה. שם היו להם כבר ידיעות על חקנין וחבסיתו שהם
יאהו באמצעים לסנוע כל פעולה בלתי חוקית.
בערב הראה לו נובומיסקי מכתב מחמיה מהממשלה הסתאוננה
שאחו בלתי מספיק של ערבים עסוקים במפעליו, כפי שהחייב, אם כי
ההחייביות לא נכנסו בקונצסיה. למעשה יש יותר ערבים מיהודים
בפועלים הבלתי מאומנים, ועד הפועלים המקצועיים הערבים הם יותר מ-26%.
נובומיסקי יענה במכתב שבו יראה שההחייביות נחמלאו ככתבן וכרוחן.

ד' בחמו
30 ביוני
יום ב'

היום נפגשנו עם גיליס וסעדנו אהו בקלוב הפועלים.
אם נגשנו גם את מירלסון. גיליס ספר לנו על ישיבה האכסוטיבה
אך לא מסר כל פרטים - לא על המשלוח לפספילד ולא על המסובים.
הוא דבר קצת באירוניה על ה *subtlety* של פספילד בניסוח. אם
בספר הלבן כתוב שהממשלה מקבלת בדרך כלל (*generally*) יכול
פספילד להסביר שהכוונה היא שהממשלה אינה מקבלת את המסקנות.
הוא סובר שיבוא שנוי בסדור ההגירה. במקום ששה חדשים צריכה
לבוא חכנית של חמש שנים. אני העירותי שבענין העליה אי-אפשר
לקבוע מראש מבסה קבועה לתקופת זמן כל כך ארוכה; קפלנסקי הסך

• / •

בהכניה של חמש שנים. הוא מחנוד שנדרוש ועדה הקבינט לרונ על הדו"ח של סימפסון. קודם כל הצעה זו פירושה אי-אמון במספילד. ב' - ועדה קבינט היא מודח, ואי-אפשר להוסיף לפניה. אפילו שמוח חברי הועדה אסור לגלות, אלא אם נשיא הממשלה מודיע עליה לפרלמנט. דרישה כזו היא, איפוא, לא חוקית (illegitimate) הוא מיעץ בחוקף לא לעשות דבר כזה. הוא מחנוד להצעה שהכניסו שועץ לועידה המפלגה שהחכנס באוקטובר. החלק הראשון - על אישור סעיפי המנדט - מוסיף. קודם כל אין צורך בו - כי הממשלה הודיעה שהיא תקיים את המנדט, והצעה זו פירושה אי-אמון בממשלה. שניה - עלולה הצעה זו לעורר את המחנודים. הנדרסון הביע עמדה המפלגה והממשלה בוועידה הקודמת. אם ההצעה חסול - ולדעתו ברור שההצעה לא תעבור - תהא זאת מכה בשבילנו. יש יסוד אולי רק לחלק השני המאשר את עמדה סנל. הוא אינו רואה צורך להביא את העניינים בפני האכסוטיבה. יותר מדי מדברים כבר על עניינים אלה - הרבה יותר מאשר על ענייני הודו. גם סידלסון, שכנותו וידידותו יותר בטוחה מזו של גיליס, אינו מאמין שכל זרם המחאות היה ספונטני. ענייננו יבוא בפני ועידה סועלי האימפריה, לפי דרישתנו. גיליס אינו נלהב בכלל לענין כנוס ועידה סועלי האימפריה. החלטות לא מקבלים, ומה בצע בוכוחים ובשיחות? גיליס גלה רגזנות בלתי כבושה כשקפלנסקי עמד על הצורך להוסיף לברר במפלגה את שאלת א"י. You overdo it? הלא השאלה תעמוד בוועידה סועלי האימפריה? אפשר לדבר עם הועדה המיעצת, אך אינו יודע אם עם כולה, החוכיר של מינרד והחשובה של ק. נשלחו לשלשים מ.מ. המחנודים בדבר. מרחבים

השואלים על שאלת הקרקע בארץ.

חיה ברור שהרגזנות של חוגי הממשלה נשחקקה הפעם ביחסו

ובדבריו.

סיין שמעך עם מידלמון ספר על פרסום אינמרביו כוזב

בהיינם שכאילו סופרו שוחח עם מקדונלד, וזה הודיע לו שבלי ידיעתו

יצאה מקורה העלית. לדבר אין שור. מקר. אמר בשיחה עם ההנה"צ

I am not aware of a stoppage of immigration.

הסביר לגילים מה שבילינו עקוב העליה ומה הוא בשביל

אלפי החלוצים. הוא מנחם אותו שהדבר זמני, וכל אותם החלוצים יעלו

סוף סוף בקרוב לארץ.

סיין חזר על שיחתו עם פספילד. מ. כועס על הספור הכלי

נכון של ויצמן כי מ. הבטיח להפגישו עם סימפסון. מ. לא הבטיח דבר

כזה. הוא אמר לו שאינו מתנגד לפגישתו עם סימפסון, אבל לא אמר שהוא

יפגוש אותו.

שלחתי לאק את השיחה עם פספילד ואח מאורעות השבוע האחרון

בלונדון.

אמריקא מאשרת קונגרס העבודה, דורשת פרטים. מלגורו. מהמג הקסטרן
בענין האחרון כתבתי להם אחסול.

היום נפגשנו עם קנטרלסט, אחד מצירי אמריקא לועידת
פועלי האימפריה, יהודי ליטאי, שנוסע לאחר חוקירה לא"י לבקור.
הספלה באפריקה נחשלה הרוב (המיקום בפרלמנט) הוא נגד קואליציה
עם הרצוג. קנטריסט הוא בא-כוח השמאל.

בערב נפגשתי בפרלמנט עם דיפוטטים אחדים של ספלה
העבודה: ד"ר ויליאמס, המסדר קבוצה רופאים בפרלמנט ספלה
וסחענין בעניני הבריאות בארץ, בקר בשנה 1923 אח הארץ יחד עם
חברו גרופים ועומד בספטמבר שוב לעלות לארץ; זקן סימפטי, נאיבי,
ארוך באמנותו הסוציאליסטית, נרגז על הרפורם של סימון ועל עמית
שני חברי הועדה מחלייבור, נכון לעזור לנו בכל, אך, מסופקני, אם
יש לו השפעה פוליטית כל שהיא בספלה; ברוין, מקבוצה השמאל
ש"נרכש" בזמן האחרון ע"י דב, הכנים שאלה בענין דברי חיימסון,
והבטיח לשאל שוב מה חוצאות החקירה. בחוף הספלה חועלת חמיכתו
משוקטת, כי הוא נראה בעין לא טובה בחוגים המנהלים של הספלה.
דמאל חופקין - הציר מלודס דנמן נלהב לעזרתנו ומציע לשלוח חבורה
של צירים לארץ למען יראו בעיניהם אח ספעלנו ויבואו לספר לפועל
האנגלי אח האמת מא"י.

השיחה הכי מענינת היתה עם ציר אחד מדלי, שנתקלנו בו
במקרה בצאתנו מחבית. בשיחתנו עם במסדרון נטפל מדלי עם
ידידו, הסוכן הספלהי בסניף המחוזי, יהודי, ונתערב בשיחה.

הוא מצדיק את הפסקת העליה, כי ברפורם של שו, שהוא הרפורם
 הרשמי היחיד מתארץ, מצדיק אמצעי. כשתעירוהי שמקדונלד בעצמו
 הביע בשיחה את דעתו שהרפורם אינו הגון, משוחד וכו' - שאל
 האם אמר זאת מקד. בטובבי ? הממשלה אין לה לע"ע אלא רפורם
 זה, ואיש מאתנו לא יעשה שום דבר להציק (to embarrass)
 לממשלה. כל זמן שאין רפורם מוסמך אחר - ה רפורם הזה עומד.
 חשובה שטיין קרא, אך לא פעל עליו. זוהי פרופגנדה. דוב
 הקיר שטובי העיונים באנגליה בקרו קשה את הרפורם.
 העיונים קבלו כפי מהיהודים. למלצט יש השפעה עצומה
 על עיונים אלה. אין הוא פרו-ערבי, אין הוא ציוני, אולם כל
 איש לא משוחד לא יוכל לבטל את הרפורם. לשוא הנסי ונוח להשיע פה
 על חברי המפלגה כל אחד שקוע בענייניו. הנה הוא בעצמו עסוק בדאגה
 למצב בלנקשייר. חסרד בהודו מאיים בצינוח על כל החרושה בלנקשייר.
 הוא סנה לכמה מחבריו שמתחפו אתו באיוו פעולה פרלמנטרית אך הוא לא
 מצא אוזן קשבת, כי לכל אחד מהם יש ענייני המחוז שלו. ואחם רוצים
 שידאגו לענייני א"י ? ואגב, אין הוא מבין את כל הדבר. למה ליהודים
 א"י, וא"י דוקא ? מה חסר ליהודים פה ? שאיפתנו לבטל גדולות עמים,
 וחציונים באים ליצור לאומיות חדשה וטריטוריה חדשה. היהודים אינם
 כלל אוסמ, אלא דת. רק קשרי הדת החזיקו את היהודים בגולה. השאיפה
 לא"י היא ריאקציונית. נכנסתי אחו בשיחה וחסברתי לו לשם מה אנו
 שבים לארץ למה אנו רוצים ליצור עם. האם יהיו אנשי עיר לחקלאים -
 כשבכל העולם יש ^{הרבה} בחיבה סן הקרקע (לנדלובם - הוא למד בגרמניה
 ויודע גרמנית, ולקק גם מהוכוח הגרמני על ביבל ובבל). כן יש

פועלים יהודים חיימים, גם בא"י יחיו רק חיימים. עכשיו הם הולכים
לחקלאות - אחר כך ישובו לחיימות. האם הצליחה ההתיישבות, חיש
מושבות נושאות עצמן, היתמוך תעם היהודי בהתיישבות ומחוך איוה
נמוק. כשהסברתי לו את מהות תנועתנו ומפעלנו בארץ - נאחזו
הדברים בלבו, והחל להקשיב ברצינות ולהתעניין והזניח את האירוגיה
המבטלת. ושאלת הקרקע ? האם לא ידחקו הערבים על ידינו. מפרחי
לו מה היתה פ"ח לפני התישבותנו וכמה אלפי אנשים היא מפרנסת עכשיו.
השיחה בעמידה, על-יד הפתח נמשכה עד אחרי חצות, והוא נפרד מחוך
הצמקרוח שאינו יכל להמשיך בשעה מאוחרת זו אך "נצטרך להמשיך
בהזדמנות יוחר מתאימה".